

APEL HRVATSKOJ JAVNOSTI I
GRAĐANSKI ZAHTJEV VLASTIMA REPUBLIKE HRVATSKE

Mi, zabrinuti hrvatski građani, brižni za zemlju i **Jadransko more**, koje je naš naraštaj primio na **posudbu** i koje namjeravamo **ostaviti našoj djeci** barem ovakvim, kakvi su sada, **tražimo** od hrvatskih vlasti, da osiguraju uvjete **održivog razvoja** hrvatskog turizma, ribarstva, brodarstva, ribogojstva i školjarstva. Stoga **podupiremo** svaki napor za očuvanje **biološke raznolikosti** i izvornog ekosustava **Jadrana** te se **protivimo projektu** *Jadranskog naftovoda* (Janaf), *Družba-Adria*, o izvozu visoko-sumporne ruske nafte preko Hrvatske, navlastito Gorskog Kotara i Omišlja na Krku, i to zbog sljedećih razloga:

Janaf i njegovi ruski partneri žele započeti taj izvoz 2005. godine, a hrvatska **država nije** uopće pravno **regulirala** niti je u stanju sama riješiti težak i skup **problem obrade balastnih voda**, koje prenose tankeri i koje prije ukrcavanja nafte izbacuju u more, a koje vode često sadrže **invazivne vrste, viruse i bakterije** iz drugih mora, drugačijeg ekosustava. Mi dobro znamo i to da je i na **svjetskoj razini** problem balastnih voda **daleko od** zadovoljavajućeg **rješenja** te da su međunarodni propisi i standardi tek u povojima (*Konvencija o balastnim vodama* iz veljače 2004.), odnosno daleko od prihvaćanja i djelotvornog provođenja.

Upozoravamo da pri povećanom prometu **uskim morskim putovima** - *Vela vrata* između Istre i Cresa su široka samo 2 nautičke milje - do **izljeva nafte** može doći već zbog običnog **nemara...** a da i ne govorimo o mogućim brodolomima... ili o terorističkim akcijama. Napominjemo da je po sadašnjim uvjetima *Međunarodnog fonda za naknadu šteta od onečišćenja naftom* moguće osigurati tek manji dio **šteta od izlivena nafte**. Nedavni primjeri (tanker *Prestige*, 2002.) pokazuju da osiguranje ne uspije pokriti ni trećinu **milijardskih šteta** od havarija... a možemo pretpostaviti, koje bi silne štete nastale od istjecanje ove, vrlo sporo razgradive nafte na našu stjenovitu i šljunkovitu obalu.

Mi vjerujemo da brigu o zaštiti Jadrana dijele i **naši susjedi**, kao i sredozemne zemlje **članice EU**, ne samo zato što je naše more jedinstvene ljepote, nego i stoga što je ono samo **zatvoreni dio** još većeg, zatvorenog Sredozemnog mora. Međutim, države-potpisnice projekta *Družba-Adria* - Rusija, Bjelorusija, Ukrajina, Slovačka i Mađarska - očekuju da **Hrvatska** sama **snosi rizik** i **troškove** mogućih **ekoloških katastrofa u Jadranu**, do kojih **može doći** zbog izlivanja nafte, ali do kojih **mora doći** zbog promjene ekosustava Jadranskog mora, tj. neizbježivog razmnožavanja drugačijih, a navlastito štetnih, patogenih i invazivnih organizama iz balastnih voda.

Mi ne zaboravljamo, da je *Janaf* izradio **Studiju utjecaja na okoliš** za ovaj projekt samo zbog pritiska javnosti, ali ne prije započinjanja projekta nego nakon što je završio ili dobrano započeo s izgradnjom postrojenja; da je tu studiju povjerio **izravnom pogodbom**, a ne nezavisnim natječajem pa ne postoji **nikakva garancija** za njezinu **objektivnost**; da Studija još uvijek **nije objavljena** u cjelini, nego se skriva iza navodne "vojne tajne"; da je objavljeni dio njezine ocjene **ekonomske isplativosti** i mogućih **rizika** krajnje nedostatan i neozbiljan.

Zbog svega toga **tražimo** od hrvatske **Vlade** i **Sabora**, da Republika Hrvatska **odustane od tog projekta**, jer po **europskom načelu predostrožnosti**, osnovne **razboritosti** i **brige o okolišu** ovaj projekt predstavlja - **neprihvatljivi rizik**.